

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนใน
สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHARACTERISTICS OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND LEARNER QUALITY IN MUANG KET BASIC
EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORKS CENTER 8
UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ทัศนีย์ สีดามา และ ²สุเทพ เมยไธสง

¹Thadsanee Seedama and ²Suthep Moeithaisong

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ประเทศไทย

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

¹Thadsanee34@gmail.com

Received : December 16, 2024; **Revised** : March 22, 2025; **Accepted** : April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาใน
สถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
กับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะ

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์องค์กรและชุมชน ด้านงานวิชาการ ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ 2) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ การมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร การมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ การมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การมีทักษะในการทำงาน การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r=0.975$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ ความสัมพันธ์, คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา, คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this thesis research are: 1) to study the Characteristics of School Administrators in Muang Ket Basic Educational Quality Development Networks Center 8 under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. 2) to study Learner quality in Muang Ket Basic Educational Quality Development Networks Center 8 under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, and 3) to study the relationship between Characteristics of School Administrators and Learner quality in Muang Ket Basic Educational Quality Development Networks Center 8 under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. 3) to find the relationship between the characteristics of school administrators and learner quality in Muang Ket Basic Educational Quality Development Networks Center 8 under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. The results showed that 1. Characteristics of school administrators in Muang Ket Basic Education Quality Development Network Center No. 8 under the Roi Et Primary Educational Service Area Office, Area 2, overall is at a high level Arranged from highest to lowest average

were Having morality and ethics, Having leadership with vision, Organizational and community relations, Academic work, administrative self-development, and management, respectively. 2. Quality of learners in Muang Ket Basic Education Quality Development Network Center No. 8 under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, overall and in each area. Overall it is at a high level, arranged from highest to lowest average were Having the skills to seek knowledge, Having the necessary basic knowledge and skills according to the curriculum, Having the ability to think systematically, Having morality, ethics and desirable values, Having work skills and having knowledge seeking skills, respectively. 3. The relationship between the characteristics of School administrators and learner in Muang Ket Basic Educational Quality Development Networks Center 8 under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. Overall, there was a positive relationship ($r=0.975$) with statistical significance at the .01 level, which was consistent with the hypothesis.

Keywords The Relationship, Characteristics of School Administrators, School Learner Quality

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจ และสังคม จึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 53 ได้บัญญัติว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้นั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่องค์กรคุรุสภา และจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพขั้นสูงคือ จะต้องเป็นผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยได้ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยมีจุดมุ่งหมายให้การประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพที่ต้องควบคุม และมี

มาตรฐานเพื่อเป็นหลักประกันและคุ้มครองให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภา, 2562)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2555) จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้กระบวนการพัฒนาองค์กร และการปฏิบัติงานของบุคลากร ในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ผลผลิต ซึ่งหมายถึงผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดการบริหารงาน ของโรงเรียนจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน คือ คุณลักษณะและพฤติกรรมของครู คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารและบรรยากาศในโรงเรียน (นิตยา ฤทธิอินทร์, 2551)

คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารจัดการ การศึกษา ของสถานศึกษาที่ต้องอาศัยความทุ่มเท ความพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย การจัดการศึกษาของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาด้านคุณภาพ ผู้เรียน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ถึงระดับที่น่าพอใจ จะเห็นได้จาก คะแนนทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 มีผลดังนี้ 1.เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับ สพฐ. และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับ สพฐ. และระดับชาติ ทุกวิชา 2.การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ระหว่างปีการศึกษา 2565 และ 2564 พบว่า รายวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.39, วิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 3.03 , วิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยลดลง -1.87, วิชาคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยลดลง -8.89 และเฉลี่ย รวมมีค่าเฉลี่ยลดลง -1.09 3. การเปรียบเทียบเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2564 พบว่า รายวิชาภาษาไทยมีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น 436 คน ,วิชาวิทยาศาสตร์

มีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น 317 คน, วิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ลดลง 61 คน, วิชาคณิตศาสตร์มีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปลดลง 84 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2565) จากข้อมูลคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาว่าอยู่ในระดับใด คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในการใช้เป็นแนวทางพัฒนาตนเอง รวมถึงสถานศึกษาสังกัดศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษตรอุตสาหกรรมเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 174 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน และครูผู้สอน 156 คน จำนวน 15 สถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 2) ด้านงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม 5) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์องค์กรและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร คุณภาพผู้เรียน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 4) ด้านการมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ด้านการมีทักษะในการทำงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม(Questionnaire) โดยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษตรอุตสาหกรรมเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976, p. 247) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 2) ด้านงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม 5) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์องค์กรและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r_{xy}) และแปลผลค่า r_{xy} . (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยประชากร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	SD.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านการมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1)	4.18	0.70	6	มาก
2. ด้านงานวิชาการ (X_2)	4.32	0.53	3	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการ (X_3)	4.31	0.65	4	มาก
4. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม (X_4)	4.35	0.60	2	มาก
5. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์องค์กรและชุมชน (X_5)	4.39	0.57	1	มาก
6. ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร (X_6)	4.30	0.52	5	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.60	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.31, σ =0.60) โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการมีมนุษย สัมพันธ์องค์กรและชุมชน (X_5) ($\bar{X}$ =4.46, σ =0.57) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม (X_4) ($\bar{X}$ =4.51, σ =0.60) ด้านงานวิชาการ (X_2) ($\bar{X}$ =4.32, σ =0.53) ด้านการบริหารจัดการ (X_3) ($\bar{X}$ =4.31, σ =0.65) ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร (X_6) ($\bar{X}$ =4.30, σ =0.52) ด้านการมี ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1) ($\bar{X}$ =4.18, σ =0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยประชากรส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (Y_{ij})	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	SD.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านการมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1)	4.50	0.34	1	มาก
2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2)	4.37	0.44	3	มาก
3. ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (Y_3)	4.14	0.59	6	มาก
4. ด้านการมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ (Y_4)	4.28	0.30	4	มาก
5. ด้านการมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร (Y_5)	4.25	0.49	5	มาก
6. ด้านการมีทักษะในการทำงาน (Y_6)	4.46	0.41	2	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.42	-	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, $\sigma=0.42$)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวม

คุณภาพผู้เรียน (Y_{ij})	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{ij})						
	ด้านการมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1)	ด้านงานวิชาการ (X_2)	ด้านการบริหารจัดการ (X_3)	ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม (X_4)	ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับครูและชุมชน (X_5)	ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร (X_6)	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{ij})
1. ด้านการมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1)	.444**	.677**	.738**	.320**	.434**	.683**	.599**
2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์ (Y_2)	.881**	.975**	.888**	.893**	.923**	.693**	.978**
3. ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (Y_3)	.938**	.964**	.864**	.814**	.842**	.619**	.938**
4. ด้านการมีความ สามารถในการคิดอย่าง เป็นระบบ (Y_4)	.332**	.556**	.637**	.309**	.367**	.608**	.511**

5. ด้านการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (Y_5)	.220**	.527**	.659**	.291**	.371**	.741*	.508**
6. ด้านการมีทักษะในการทำงาน (Y_6)	.687**	.168*	.348**	.638**	.928**	.492*	.137*
คุณภาพผู้เรียน (Y_{tt})	.621**	.862**	.904**	.603**	.677**	.824**	.825**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวม ($r=0.825$) และรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r=0.975$) คือ ด้านงานวิชาการ (X_2) กับด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2) คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา ($r=0.964$) คือ ด้านงานวิชาการ (X_2) กับ ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (Y_3) และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r=0.168$) คือ ด้านงานวิชาการ (X_2) กับ ด้านการมีทักษะในการทำงาน (Y_6) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม และจัดการ ให้สถานศึกษาดำเนินงานทั้งปวงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์และภารกิจที่กำหนดไว้ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และคุณสมบัติ ด้านอื่น ๆ อีกหลายด้านจึงจะทำให้บริหารงานบังเกิดผลดีต่อทุกฝ่ายผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาด ความสามารถย่อมขาดความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของการบังคับบัญชาในที่สุดความสามารถในการทำงานของผู้บริหารนอกจากจะก่อให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใส สามารถนำพาองค์การสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ งานวิชาการ การบริหารจัดการ การมีคุณธรรม จริยธรรม การมนุษยสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายสังคมและชุมชน การมีภาวะผู้นำ และการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร และผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เป็นผู้วางแผนระบบ การทำงานภายใน

โรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ศิลปวิทยาการ คุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของความศรัทธาและความเลื่อมใสของผู้ร่วมงานเพื่อผลักดันให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Conger (1989, p. 79) เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการวางแผน นโยบายเกี่ยวกับโปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอนบุคลากร นักเรียน ครูอาจารย์ การเงิน และงานธุรการต่าง ๆ และแนวคิดของ Bass (1998) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นผู้นำที่ ต้องรับผิดชอบสถานศึกษาทั้งหมดในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงฤทธิ์ นามเหลา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล คุณลักษณะของผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 4) ด้านการมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ด้านการมีทักษะในการทำงาน ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะหรือลักษณะที่จำเป็นอันบอถึงความเป็นเลิศ การมีมาตรการความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ หรือความสามารถสนองตอบ ผู้ใช้บริการ ความพอใจของผู้บริการ คุณภาพจึงหมายถึงตัวชี้วัดความสำเร็จและความก้าวหน้า ของ บุคคลในหน่วยงานนั้น ส่วนคุณภาพการศึกษา หมายถึงคุณลักษณะที่ดีหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนและกระบวนการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ทั้งใน ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน สำหรับกระบวนการ ที่ทำให้เกิดคุณภาพทาง การศึกษาแก่นักเรียน ประกอบด้วยกระบวนการจัดการบริหาร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนจนสภาพแวดล้อมของชุมชนและท้องถิ่นต้องมีความสัมพันธ์ซึ่ง กันและกัน คำว่า “คุณภาพผู้เรียน” มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “คุณภาพ การศึกษา” หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์

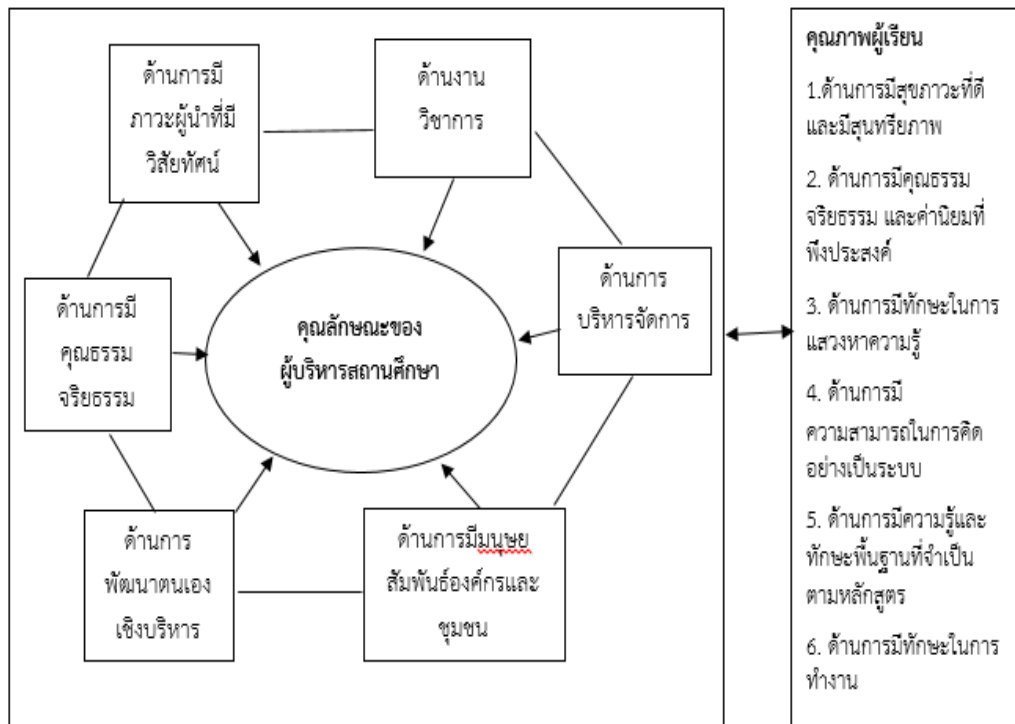
ของผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ที่แสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสังคม ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังในผลลัพธ์ คือ นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความสามารถในเนื้อหาตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม มี คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับแนวทางของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) ได้กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียนที่กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านผลผลิตของการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้ 1) นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ 2) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ขุนศรี (2559) ได้ศึกษา แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 8 เมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r=0.825$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุคสมัยและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ การริเริ่มแนวทางการบริหารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเตรียมแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะอาจเกิดขึ้น เพื่อนำองค์การไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามทิศทางที่สถานศึกษากำหนด โดยส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ที่แสดง

ถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสังคม ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังในผลลัพธ์ คือ นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความสามารถในเนื้อหาตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม มี คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับแนวทางของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมี 8 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี 8) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา สอดรับกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ มีจันท (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้รับองค์ความรู้จากการศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 2) ด้านงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม 5) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์องค์กรและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร คุณภาพผู้เรียน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ด้านการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 4) ด้านการมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ด้านการมีทักษะในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2555). แนวโน้มยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏรุ่นใหม่ในทศวรรษหน้า. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณรงฤทธิ์ นามเหลา. (2560). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิตยา ฤทธิ์อินทร์. (2551). คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูในอำเภอหัวหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ไพรินทร์ ขุนศรี. (2559). แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ศิริลักษณ์ มีจันโท. (2560). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานวิชาการและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2565). *รายงานผลการทดสอบทาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน (O – NET)*. ฉะเชิงเทรา: กลุ่มงานวัดและประเมินผลการจัด การศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภา. (2562). *กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีทีซีเอฟ)*. กรุงเทพฯ : บริษัท ออนป้า จำกัด
- Bass, B.M. (1998). *Transformational Leadership : Industrial, Military, and Educational Impact*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Conger, J.A. (1989). *The Charismatic Leader : Behind the Mystique of Exceptional Leadership*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Likert, R. (1976). *New way and Managing Conflict*. NewYork : McGraw-Hill.